

УДК 004.451.47

М. Ф. Безкровний,

к. т. н., доцент кафедри аграрного консалтингу та сервісу,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

ДІЯЛЬНІСТЬ НЕДЕРЖАВНИХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОНСУЛЬТАЦІЙНИХ СЛУЖБ НА РИНКУ ДОРАДЧИХ ПОСЛУГ

M. Bezkrornyu,

Ph.D., Associate Professor of Department of agrarian consulting and service,

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

ACTIVITIES OF NON-GOVERNMENTAL INFORMATION AND CONSULTING SERVICES IN THE MARKET OF ADVISORY SERVICES

Статтю присвячено аналізу особливостей надання консалтингових послуг аграрними науковими парками. Аграрні наукові парки разом з інформаційно-консультаційними службами могли б стати додатковим інструментом співпраці держави, науки і освіти, інвесторів і суспільства. Наукові парки є ефективною формою зближення науки і виробництва, бо скорочується до мінімуму тривалість циклу "дослідження — розробка — упровадження". У технопарках зосереджуються висококваліфіковані кадри різних спеціальностей: учені, розробники, дослідники, аналітики, інженери, фахівці різного профілю, що забезпечує можливість міжгалузевих досліджень.

This article is devoted to the analysis of the peculiarities of providing consulting services to agrarian science parks. Agrarian science parks, along with information and consulting services, could become an additional instrument of cooperation between the state, science and education, investors and society. Science parks are an effective form of convergence of science and production, since the minimum length of the "research — development — implementation" cycle is minimized. In technology parks are highly skilled personnel of different specialties — scientists, developers, researchers, analysts, engineers, specialists of various profiles, which provides the possibility of interdisciplinary research.

Ключові слова: технопарк, інноваційна діяльність, технопаркове середовище, бізнес-інкубатор, інформаційно-консультаційної діяльність.

Key words: technopark, unnovatsyonnaya Activities, tehnoparkovaya Wednesday, ynkubator business, informatsionno-konsultatsyonnaya Activities in the agricultural sector of Ukraine.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Аналіз світового досвіду показує, що економічне зростання розвинутих країн базується на використанні нових знань і високих технологій, а їх ефективне поєднання гарантує прогресивний розвиток нації та людства. Однією з найбільш вдалих форм такої інтеграції є технопарки, що поєднують науку та виробництва. Тому головною ідеєю є поєднання інноваційної діяльності технопарків і дорадчих служб для ефективного інформаційно-консультаційного забезпечення аграрної сфери.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Значний внесок про роль наукових (технопарків) в консалтинговій діяльності висвітлено в публікаціях І. Антіпова, В. Адамчука, А. Продіуса, О. Шишкіна. Проте поки що не вдалося сформулювати загально визнані методологічні підходи щодо формування та налагодження ефективною діяльності наукових парків (технопарків) і дорадчих служб.

МЕТА

Мета досліджень полягає в науковому обґрунтуванні залучення наукових (технологічних) парків до надання соціально спрямованих дорадчих послуг.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Важливим і найбільш результативним елементом упровадження інновацій в аграрному секторі економіки, як свідчить досвід передових країн, є технопарки. Вони об'єднують процеси генерування наукових ідей, прикладні розробки та реалізацію наукових результатів у виробництво [1].

Технологічний парк (ТП) — це спеціально виділена територія, на якій розташовуються економічно або юридично інтегровані між собою підприємства високотехнологічних галузей економіки, у тому числі галузей нано-, біо-, інформаційних та інших технологій, наукові організації, навчальні заклади та інші підприємства і організації.

Першим і найзнаменитішим став науковий парк Стенфордського університету, який поклав початок Силіконовій долині (Stanford University, штат Каліфорнія, США). На сьогоднішній день у США налічується понад 160 технопарків, що становить понад 30% від загального числа технопарків у світі.

Як показує досвід, причиною створення технопарків у світі були економічні кризи. Так, наприклад, рішення англійського уряду під керівництвом М. Тетчер створити технопарки поблизу університетів стосувалося насамперед регіонів, уражених кризою в текстильній і вугільній промисловості. Стабілізація становища в цих галузях показала правильність вибору технопарків як антикризового заходу, заснованого на впровадженні новітніх досягнень науки і техніки.

Слід зазначити, що для моделі наукових парків США характерна практика взаємодії науково-дослідного і виробничого потенціалів на основі державних контрактів. Основною особливістю американських технопарків є їх тісний зв'язок з університетами та державними дослідницькими центрами.

Крім того, провідним технопаркам надається значна державна підтримка всілякі види підтримки в проведенні НДР, навчання та перекваліфікації персоналу, участі у конкурсах на отримання державних контрактів, придбанні обладнання для наукових досліджень і розробок, наданні різні видів податкових пільг. Фінансування технопарків тут здійснюється не тільки державою, а й за рахунок приватних інвестицій: 30% — державне фінансування, 30% — муніципалітети, 30% — підприємства і приватні особи, 10% — іноземні інвестори [2].

У Європі технопарки з'явилися лише на початку 70-х років, використовуючи американський досвід і вносячи свої особливості.

Основними відмінними рисами європейської моделі технопарків є:

- структурна перебудова економік окремих регіонів;

- учасниками формування технопарків є університети, банки, приватні фірми і лише частково держава;

- успіх технопарку зумовлений ретельним плануванням, орієнтацією на вирішення регіональних проблем, високим науковим рівнем досліджень в університетах та ефективної інфраструктури.

З досвіду функціонування технопарків за кордоном можна виділити такі позитивні моменти.

По-перше, серйозна зацікавленість держави, яка розглядає технопарки як головний еле-

мент комерціалізації інноваційних ідей. Це розуміння веде до серйозної і якісної підтримки технопарків з боку держави.

По-друге, серйозна зацікавленість у технопарках ВНЗ, наукових установ і сільськогосподарських товаровиробників як високоефективного провайдера нових ідей та технологій.

Аграрні наукові парки разом з інформаційно-консультаційними службами могли б стати додатковим інструментом співпраці держави, науки і освіти, інвесторів і суспільства. Їх створення і функціонування дозволить:

- максимально використовувати наявні ресурси і потенціал країни;

- забезпечити перехід економіки нашої країни на якісно новий шлях розвитку і дозволить позбутися сировинної орієнтації економіки;

- створити нові конкурентні переваги України на світовому ринку наукоємної продукції і послуг.

Історія становлення технопарків в Україні бере свій відлік з 1999 р., коли було ухвалено Закон України "Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків" [3].

Станом на початок 2014 р. в Україні діє 18 технопарків. Серед аграрних технопарків треба відмітити науковий парк НУБіПУ "Стале природокористування та якість життя" та науковий парк Миколаївського національного аграрного університету "АГРОПЕРСПЕКТИВА".

За підсумками діяльності упродовж останніх 13—15 років, українські технопарки забезпечили позитивне сальдо бюджетного балансу і балансу зовнішньоекономічної діяльності. Разом із тим, досвід технопарків в Україні доводить, що їх функціонування пов'язане з низкою проблем. Нестабільність державної політики з підтримки технопарків позначилася на їхній ефективній діяльності. Недосконалість правової бази інноваційної діяльності на сьогодні уповільнює діяльність багатьох наукових парків.

На сьогодні технопарки є єдиною в Україні формою інноваційної діяльності, що реально діє, але внаслідок широкої кампанії витиснення технопарків з економічного й громадського життя країни, умови діяльності технопарків не є сприятливими.

Тому задачами, що поставлені перед технопарками, передбачено [4]:

- створення системи впровадження наукових розробок у виробництво та їх успішне просування на внутрішній та світовий ринки;

- створення сприятливих умов щодо залучення внутрішніх і зовнішніх інвесторів для фінансування проектів технопарків;

— організацію промислового випуску високотехнологічної конкурентоздатної на світовому ринку продукції;

— підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації вчених, фахівців і студентів для роботи в умовах ринку.

Завдяки діяльності ТП в Україні за останні 10 років було створено близько 4000 робочих місць, тобто держава заощадила майже 300 млн грн. на створенні нових робочих місць [5].

Реалізація ТП інноваційної продукції дозволила досягти значного показника економічної ефективності інноваційної діяльності — одна гривня державної допомоги супроводжувалася створенням інноваційної продукції в середньому на рівні 10,5 грн. [4].

ВИСНОВКИ

Аграрні наукові парки разом з інформаційно-консультаційними службами могли б стати додатковим інструментом співпраці держави, науки і освіти, інвесторів і суспільства. Технопарки є ефективною формою зближення науки і виробництва, бо скорочується до мінімуму тривалість циклу "дослідження — розробка — упровадження". У технопарках зосереджуються висококваліфіковані кадри різних спеціальностей: учені, розробники, дослідники, аналітики, інженери, фахівці різного профілю, що забезпечує можливість міжгалузевих досліджень.

Література:

1. Антипов І.В. Інноваційний розвиток національної економіки в контексті створення інноваційних інфраструктур в освітній галузі // Збірник наукових праць Донецького державного університету управління. — 2010. — Вип. 148. — С. 1—8.
2. Инновационный процесс в странах развитого капитализма: методы, формы, механизмы / Под ред. И.Е. Рудаковой. — М.: Изд-во МГУ, 1991. — 143 с.
3. Продіус О.І. Інноваційний розвиток промисловості: реалії та перспективи // Вісник Хмельницького національного університету. — 2010. — № 1, Т. 1. — С. 106—109.
4. Чухрай Н.І. Інноваційний розвиток України: основні бар'єри та напрями їх подолання // Вісник Національного університету "Львівська

Рис. 1. Організаційна структура наукового парку НУБіП України

політехніка". — 2008. — № 633. — С. 761—766.

5. Экономика труда: Учебник / В.В. Адамчук, Ю.П. Кокин, Р.Я. Яковлев; Под ред. В.В. Адамчука. — М.: ЗАО "Финстатинформ", 1999. — 431 с.

References:

1. Antipov, I.V. (2010), "Innovative Development of the National Economy in the Context of Creation of Innovative Infrastructures in the Educational Sphere", Scientific Proceedings of the Donetsk State University of Management, vol. 148, pp. 1—8.
 2. Rudakov, I.E. (1991), *Ynnovatsyonnyy protsess v stranakh razvytoho kapytalyzma: metody, formy, mekhanyzmy* [Innovation process in developed capitalism countries: methods, forms, mechanisms], Publishing house of Moscow State University, Moscow, Russia.
 3. Prodius, O.I. (2010), "Innovative Development of Industry: Realities and Prospects", Bulletin of the Khmelnytsky National University, vol. 1, no. 1, pp. 106—109.
 4. Chukhray, N. I. (2008), "Innovative development of Ukraine: main barriers and directions for their overcoming", Bulletin of the National University Lviv Polytechnic, vol. 633, pp. 761—766.
 5. Adamchuk, V.V. Kokin, Yu.P. and Yakovlev; R.Ya. (1999), *Ekonomyka truda* [Economics of Labor], Finstainform, Moscow, Russia.
- Стаття надійшла до редакції 10.07.2017 р.